

Þekkingarsetur

Hlutverk og mikilvægi í svæðisbundinni þróun

Hótel Selfoss 29. mars 2012
Þórarinn Sólmundarson
Mennta- og menningarmálaráðuneyti

Markmið verkefnisins var

- að skýra umfang og mikilvægi starfsemi þekkingarsetra.
- að stuðla að auknu samstarfi m.a. til að ná fram ákveðnum samlegðaráhrifum og auka sóknarfæri til eflingar mennta, menningar- og rannsóknar- og nýsköpunarstarfsemi um land allt.
- að stuðla að auknu samstarfi háskóla við hvers kyns fræðastarfsemi í landinu og auka aðgengi nemenda og fræðimanna að auðlindum menningar og náttúru.
- að skoða hvort hindranir séu til staðar á milli stofnana eða svæða til að svo megi vera.

Upplýsingaöflunin einskorðuð við starfsemi sem uppfyllti eftirfarandi tvö skilyrði.

- að starfsemin væri að hluta eða öllu leyti fjármögnuð af opinberu fjármagni ríkis og/eða sveitarfélaga
- að viðfangsefni starfseminnar væri á einhverju eftirtalinna sviða;
  - menntun og fræðsla - rannsóknir og þróun - menning - þjónusta og ráðgjöf

Áherslur Vísinda- og tækniráðs 2010-2012

- Þrjú leiðarljós

- Samvinna og samnýting

- Á Íslandi er fjöldi háskóla, stofnana, hugvitsmanna og fyrirtækja sem stunda rannsóknir og nýsköpun. Við núverandi aðstæður þarf að nýta sem best þá krafta sem fyrir eru og þá aðstöðu sem byggð hefur verið upp víðsvegar í landinu. Þó samstarf þessara aðila hafi aukist mikið á undanförunum árum verður að leita leiða til að efla það enn frekar.

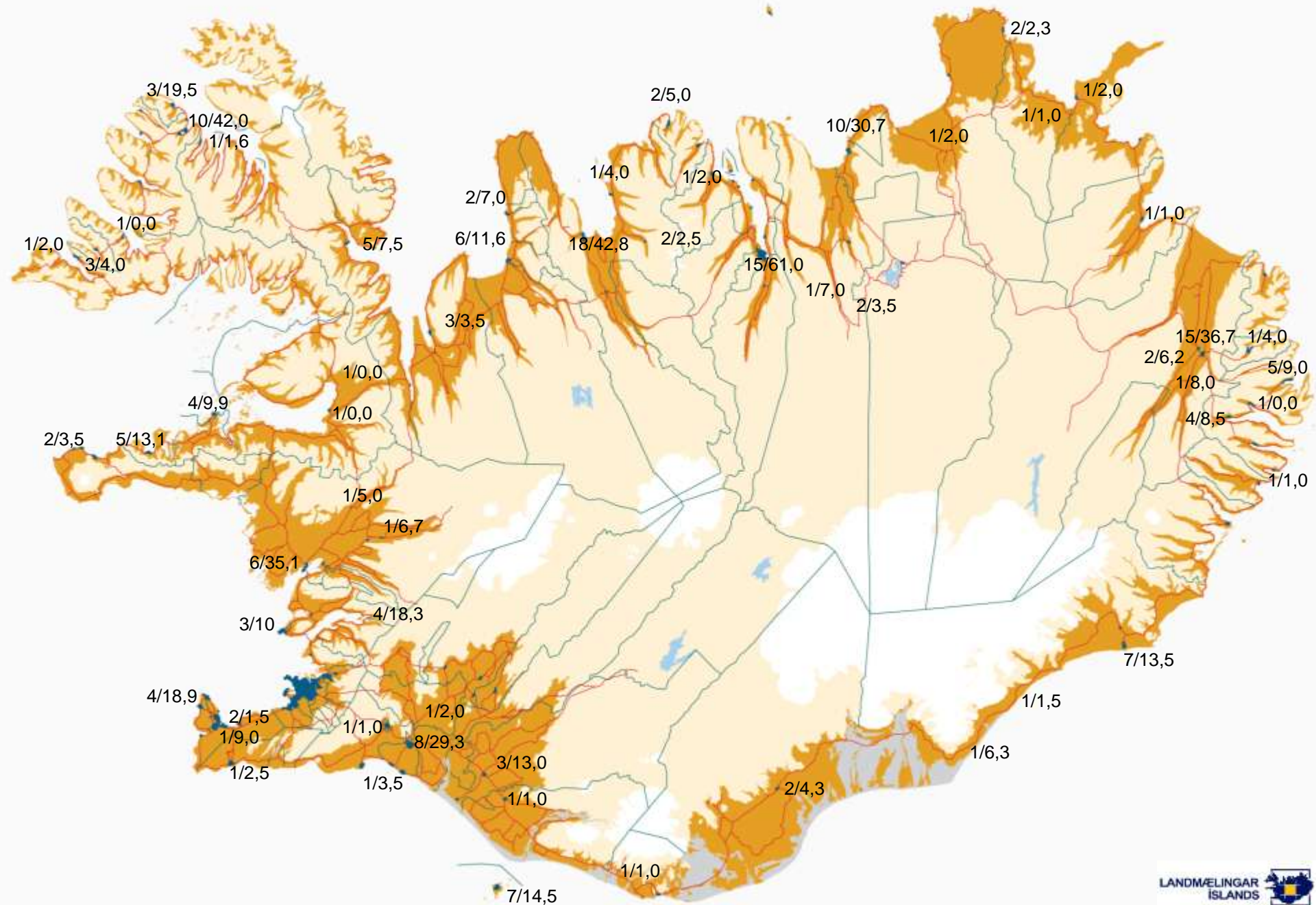
- Gæði og ávinningur

- Alþjóðleg vísindi og nýsköpun

- Þekkingarsetur á Íslandi, ágúst 2010
  - Mikill fjöldi, umfang og margbreytileiki.
  - Skýrslan hefur verið nýtt í tengslum við stefnumótun (Sóknaráætlanir landshluta 2020).
  - Aukið vægi landshlutasamtaka sveitarfélaga.
  - Aukið samstarf ríkis og sveitarfélaga um framkvæmd verkefna (t.d. AST á austurlandi).
  - Hugmyndir um uppfærslu m.a. í tengslum við svæðisbundin markmið og áætlanagerð.

Þekkingarsetur eftir landshlutum ásamt upplýsingum um fjölda starfsmanna og stöðugilda (2009).

Landshluti	Fjöldi starfs- stöðva	Fjöldi starfs- manna	Fjöldi stöðu- gilda	Fastráðnir	Verkefna- ráðnir
Vesturland	25	136,1	91,6	73,0	63,1
Vestfirðir	24	202,0	76,6	58,0	144,0
Norðurland vestra	32	97,6	71,4	57,0	40,6
Norðurland eystra	35	160,5	114,4	100,7	59,8
Austurland	31	103,5	74,4	61,5	42,0
Suðurland	34	126,2	90,9	77,5	48,7
Suðurnes	8	38,0	31,4	30,0	8,0
Samtals:	189	863,9	550,6	457,7	406,2

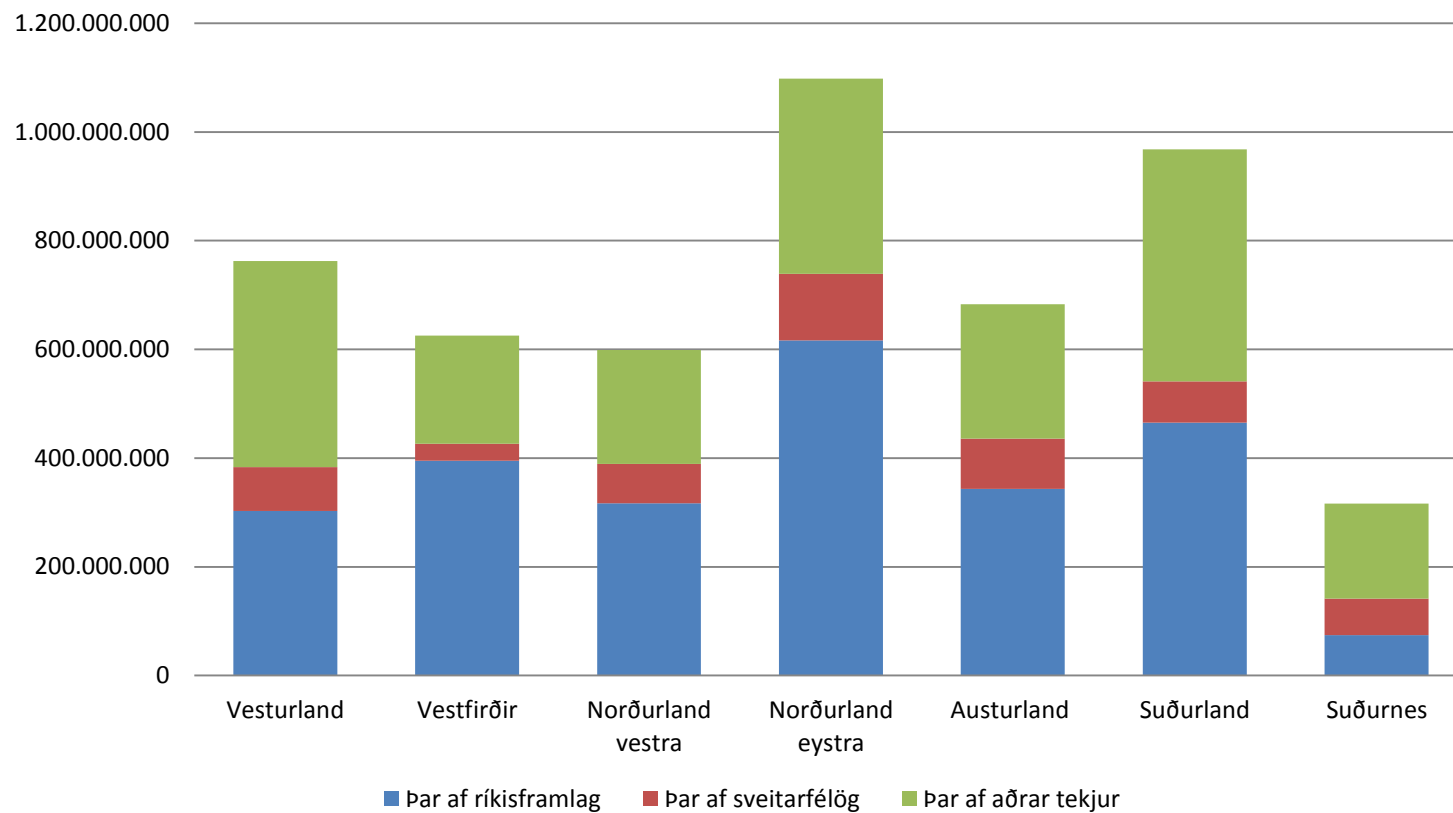
Flokkun eftir tegund starfsemi	Starfs- stöðvar	Stöðugildi	Hlutfall	Fjármögnun	Hlutfall
Sérhæfð þekkingarsetur	34	75,9	13,8%	655.599.067	11,7%
Menning og fornleifar	26	73,7	13,4%	506.573.211	9,0%
Háskólasetur	15	72,1	13,1%	578.283.999	10,3%
Símenntunarmiðstöðvar	14	59,0	10,7%	816.742.474	14,6%
Leiðbeiningamiðstöðvar landbúnaði	11	47,0	8,5%	435.099.864	7,8%
Atvinnuþróunarfélag	13	37,6	6,8%	409.766.563	7,3%
Skógrækt	6	34,5	6,3%	235.495.030	4,2%
Náttúrustofur	10	34,5	6,3%	278.891.206	5,0%
Matís	7	17,6	3,2%	185.590.000	3,3%
Þjóðgarðar	5	17,3	3,1%	274.000.000	4,9%
Hafrannsóknarstofnun	4	14,5	2,6%	149.000.000	2,7%
Nýsköpunarmiðstöð Íslands	7	14,0	2,5%	165.100.000	2,9%
Menntun og starfsendurhæfing	5	10,5	1,9%	114.122.657	2,0%
Landgræðslan	5	8,2	1,5%	47.300.000	0,8%
Veiðimálastofnun	4	8,0	1,5%	98.900.000	1,8%
Fornleifavernd	6	8,0	1,5%	47.570.055	0,8%
Vaxtarsamningar	7	7,0	1,3%	260.181.731	4,6%
Menningarsamningar	7	6,8	1,2%	288.112.000	5,1%
Markaðsstofur	3	4,5	0,8%	54.200.000	1,0%
Samtals	189	550,6		5.600.527.857	

Landshluti	Heildartekjur	Þar af ríkisframlag	%	Þar af sveitarfélög	%	Þar af aðrar tekjur	%
Vesturland	762.505.224	302.820.264	39,7%	80.479.121	10,6%	379.205.839	49,7%
Vestfirðir	625.182.161	395.166.585	63,2%	31.491.158	5,0%	198.524.418	31,8%
Norðurland vestra	599.010.996	316.579.121	52,9%	72.746.547	12,1%	209.685.328	35,0%
Norðurland eystra	1.098.169.045	616.663.477	56,2%	122.118.647	11,1%	359.386.921	32,7%
Austurland	683.102.176	343.379.778	50,3%	92.242.698	13,5%	247.479.700	36,2%
Suðurland	967.936.524	465.400.785	48,1%	75.671.000	7,8%	426.864.739	44,1%
Suðurnes	316.328.000	74.069.000	23,4%	67.559.000	21,4%	174.700.000	55,2%
Samtals:	5.052.234.126	2.514.079.010	49,8%	542.308.171	10,7%	1.995.846.945	39,5%

Svæðisbundnir sjóðir	Heildartekjur	Þar af ríkisframlag	%	Þar af sveitarfélög	%	Þar af aðrar tekjur	%
Vesturland	54.212.000	52.000.000	95,9%	2.212.000	4,1%	0	0,0%
Vestfirðir	77.100.000	57.000.000	73,9%	16.600.000	21,5%	3.500.000	4,5%
Norðurland vestra	78.300.000	62.000.000	79,2%	12.000.000	15,3%	4.300.000	5,5%
Norðurland eystra	137.852.214	90.000.000	65,3%	15.303.910	11,1%	32.548.304	23,6%
Austurland	90.900.000	61.500.000	67,7%	15.000.000	16,5%	14.400.000	15,8%
Suðurland	81.429.517	68.500.000	84,1%	9.600.000	11,8%	3.329.517	4,1%
Suðurnes	28.500.000	23.000.000	80,7%	5.500.000	19,3%	0	0,0%
Samtals:	548.293.731	414.000.000	75,5%	76.215.910	13,9%	58.077.821	10,6%

Fjármögnun starfsemi

- Fjöldi starfsstöðva og stöðugilda - **Suðurland.**

Flokkun eftir staðsetningu	Fjöldi starfsstöðva	Fjöldi starfsmanna	Fjöldi stöðugilda	Fastráðnir	Verkefnaráðnir	Starfshlutfall verkefnaráðinna
Höfn	7	18,2	13,5	13,2	5,0	6,0%
Suðursveit	1	2,0	1,5	1,0	1,0	50,0%
Fagurhólsmýri	1	19,0	6,3	3,0	16,0	20,6%
Selfoss	8	33,0	29,3	26,0	7,0	47,1%
Sólheimar	1	2,0	2,0	2,0	0,0	
Hveragerði	1	1,0	1,0	1,0	0,0	
Eyrbakki	1	5,0	3,5	2,0	3,0	50,0%
Gunnarsholt	3	18,0	13,0	9,3	8,7	43,1%
Hvolsvöllur	1	1,0	1,0	1,0	0,0	
Skógar	1	1,0	1,0	1,0	0,0	
Kirkjubæjarklaustur	2	8,0	4,3	4,0	4,0	7,5%
Vestmannaeyjar	7	18,0	14,5	14,0	4,0	12,5%
Samtals	34	126,2	90,9	77,5	48,7	27,6%

Suðurland 2009

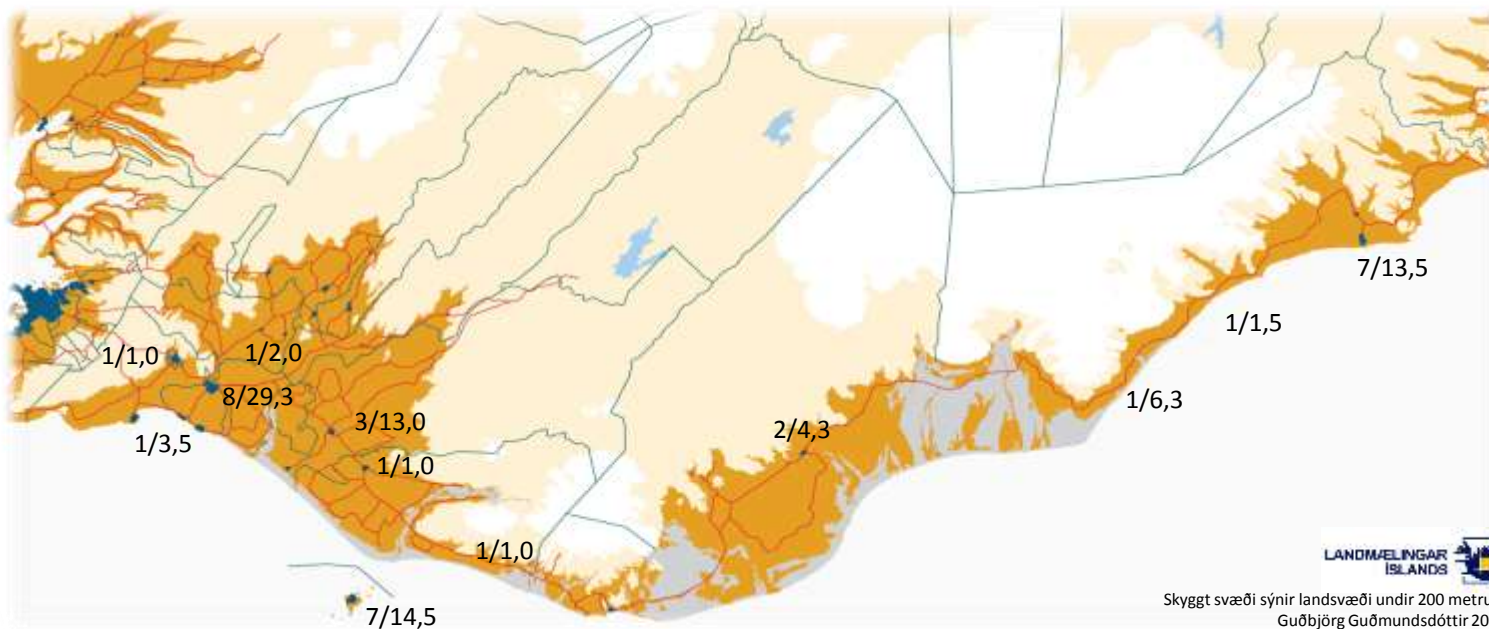
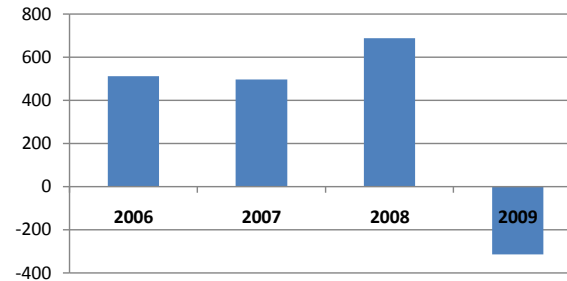
Svæðisbundið þekkingarsamfélag

Íbúafjöldi	25.970
Heildarflatarmál	30.964 km ²
Flatarmál undir 200 m.y.s.....	10.378 km ²
Íbúar pr km ² af heildar stærð.	0,84
Íbúar pr km ² undir 200 m.y.s.	2,50
Starfsstöðvar	34
Stöðugildi	90,9

Skýring:

Starfsstöðvar / stöðugildi

Mannfjöldabreytingar

Fjármögnun starfsemi	Heildar- tekjur	Ríkisframlag	%	Framlag sveitarfélaga	%	Aðrar tekjur	%
Höfn ³⁾	99.900.000	56.884.265	56,9%	1.300.000	1,3%	41.715.735	41,8%
Suðursveit	17.180.782	10.000.000	58,2%	175.000	1,0%	7.005.782	40,8%
Fagurhólsmýri	79.000.000	39.000.000	49,4%	0	0,0%	40.000.000	50,6%
Selfoss	370.004.741	119.846.171	32,4%	32.800.000	8,9%	217.358.570	58,7%
Sólheimar	10.200.000	5.000.000	49,0%	200.000	2,0%	5.000.000	49,0%
Hveragerði	10.000.000	6.500.000	65,0%	0	0,0%	3.500.000	35,0%
Eyrarbakki	42.317.118	2.550.000	6,0%	21.656.000	51,2%	18.111.118	42,8%
Gunnarsholt ¹⁾	104.398.878	66.396.000	63,6%	0	0,0%	38.002.878	36,4%
Hvolsvöllur	0	0		0		0	
Skógar	5.399.349	5.399.349	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
Kirkjubæjarklaustur	64.362.656	51.000.000	79,2%	500.000	0,8%	12.862.656	20,0%
Vestmannaeyjar	165.173.000	102.825.000	62,3%	19.040.000	11,5%	43.308.000	26,2%
Samtals	967.936.524	465.400.785	48,1%	75.671.000	7,8%	426.864.739	44,1%

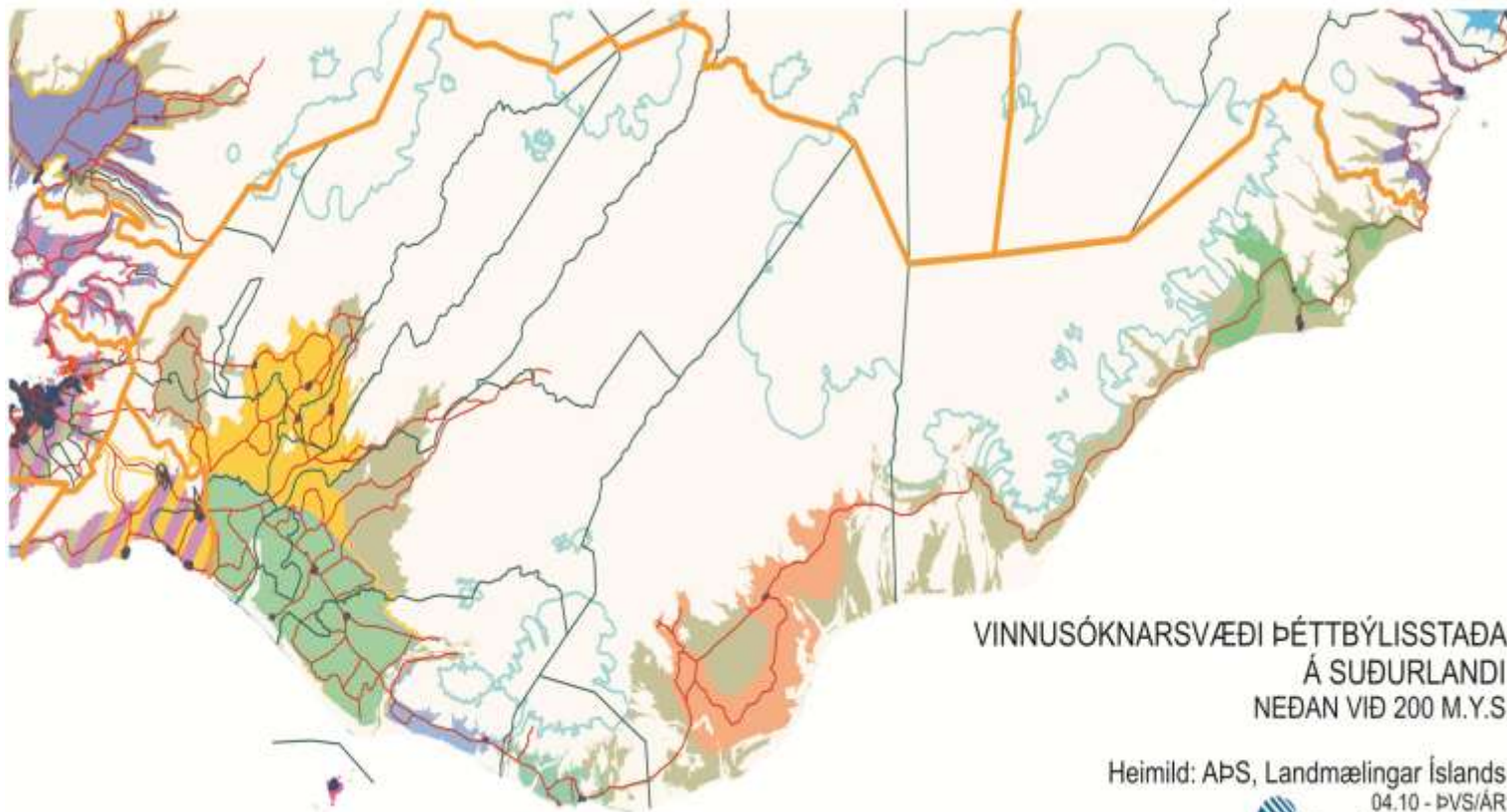
Svæðisbundnir sjóðir ²⁾	Heildartekjur	Þar af ríkis- framlag	%	Þar af sveitar-félög	%	Þar af aðrar tekjur	%
Menningarsamningur	47.000.000	36.000.000	76,6%	9.000.000	19,1%	2.000.000	4,3%
Vaxtarsamningur	34.429.517	32.500.000	94,4%	600.000	1,7%	1.329.517	3,9%
Samtals	81.429.517	68.500.000	84,1%	9.600.000	11,8%	3.329.517	4,1%

1) Landgræðsla ríkisins, Gunnarsholti er aðeins að hluta talin til Suðurlands - landsstofnun

2) Verkefnaframlög Menningarsamnings og Vaxtarsamnings eru að hluta tilgreind undir *Aðrar tekjur* í töflunni um *Fjármögnun starfsemi*.

3) Fjármögnun starfsstöðvar Þekkingarnets Austurlands á Höfn er undir aðalstarfsstöð á Egilsstöðum

- Vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða

Samsetning þekkingarsamfélagsins

Flokkun eftir tegund starfsemi	Starfs- stöðvar	Stöðugildi	Hlutfall	Fjármögnun	Hlutfall
Leiðbeiningamiðstöðvar landbúnaði	3	13,0	14,3%	118.000.000	12,2%
Skógrækt	2	10,5	11,6%	91.798.878	9,5%
Sérhæfð þekkingarsetur	5	10,5	11,6%	114.823.438	11,9%
Þjóðgarðar	2	9,1	10,0%	135.000.000	13,9%
Háskólasetur	4	13,5	14,9%	168.000.000	17,4%
Menning og fornleifar	2	5,5	6,1%	52.517.118	5,4%
Atvinnuþróunarfélag	1	5,0	5,5%	67.800.000	7,0%
Símenntunarmiðstöðvar	2	5,0	5,5%	60.604.741	6,3%
Náttúrustofur	1	3,0	3,3%	22.003.000	2,3%
Matís	2	2,8	3,1%	43.890.000	4,5%
Landgræðslan	1	2,5	2,8%	12.600.000	1,3%
Nýsköpunarmiðstöð Íslands	2	2,0	2,2%	21.800.000	2,3%
Hafrannsóknarstofnun	1	2,0	2,2%	22.100.000	2,3%
Veiðimálastofnun	1	2,0	2,2%	21.600.000	2,2%
Markaðsstofur	1	1,0	1,1%	10.000.000	1,0%
Menningarsamningar	1	1,0	1,1%		0,0%
Vaxtarsamningar	1	1,0	1,1%		0,0%
Fornleifavernd	1	1,0	1,1%	5.399.349	0,6%
Menntun og starfendurhæfing	1	0,5	0,6%	0	0,0%
Samtals	34	90,9		967.936.524	

Einkennandi þættir

- Fjölbreytt starfsemi
- Svæðisbundin sérstaða / sérhæfing
- Litlar starfseiningar
- Tekjur óvissar milli ára
- Hlutfall verkefnaráðinna hátt
- Svæðisbundið mikilvægi

- Áherslur á

- aukið samstarf og samþættingu
- aukna eftirfylgni og árangursmat
- aukinn sýnileika

- Svæðisbundin áætlanagerð

- Geta lagt mikið að mörkum til sóknaráætlana landshluta 2020 / verkefnaáherslur, - skrif og -þátttaka.
- Vinna heildrænt (þ.e. þvert á atvinnugreinar/fræðasvið) að málum innan landshluta til að hámarka árangur.
- Samþætting svæðisbundinnar þekkingarstarfsemi
- Byggja á þeim áherslum og starfsemi sem fest hefur rætur og gefist hefur vel.

- Þekkingarþríhyrningur – Tribble Helix
- Samningur við Háskólafélag Suðurlands ehf - Þekkingarnet Suðurlands.
  - Markmið að stuðla að auknu samstarfi og samþættingu menntunar, rannsókna, fræðastarfs.
- Fjölbreytileiki byggðalaga á Suðurlandi.
  - Viðfangsefnið ekki einsleitt
- Geopark verkefnið.
- Hugmyndir um Kirkjubæjarstofu - Vatnajökulsþjóðgarður

- Háskólar
  - Hlutverk háskóla
  - Háskólanetið
  - Fjarnám á háskólastigi.
- Samningar við þekkingarsetur – samningar við háskóla – samningar við þekkingarnet og fræðasetur.
  - Samningur við Háskólafélag Suðurlands ehf - þekkingarnet Suðurlands
    - Markmið m.a. að stuðla að auknu samstarfi og samþættingu menntunar, rannsókna, fræðastarfs.
- Aukið hlutverk landshlutasamtaka – forgangsröðun og verkefnaáherslur sveitarfélaga (t.d. IPA og sóknaráætlanir).